

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quām extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus XXIII. Argumentum. Reductio Missarum facta ab Episcopo in limine fundationis Cappellaniæ sustinetur, & hæredes facta donatione in quantitate expressa per Testatorem ad nihil ampliùs tenentur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](#)

tione in Alatrina reductionis Missarum 20.
Februarii 1712.

ARGUMENTUM.

Reductio Missarum facta ab Episcopo in limine fundationis Cappellaniæ sustinetur, & hæredes facta dotatione in quantitate expressa per Testatorem ad nihil amplius tenentur, si ea tractu temporis minuatur, quoad fructus.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus an, & quando habeat facultatem reducendi onera Missarum ad minorem numerum? & n.2.
- 3 Fundatio Missarum ubi est jam facta, & acceptata dicitur jus quæsumus Ecclesiæ, quod tollere nequeunt Episcopi.
- 4 Quando legatum stat demonstrativè, tunc diminuis fructibus assignatis pro ejus adimplemento, hæres tenetur aliunde adimplere, secus se legatum stat taxativè.
- 5 Dote Beneficii legitimè assignata ab hæredi in quantitate per Fundatorem expressa, hæres ad nihil amplius tenetur, si ea tractu temporis minuatur.
- 6 Taxativa favore pia cause, an, & quando resolvenda sit in demonstrativam.

CASUS XXIII.

TItius in suo ultimo testamento ordinavit hæredibus suis fundari Cappellaniam cum assignatione dotis scutorum 1000. extrahendæ ab hereditate, vel in denariis, vel in bonis stabilibus, & cum reservatione juris patronatus activi favore eorumdem, itaut fructus dictorum scutorum 1000. essent Cappellani, cum onere celebrandi in perpetuum Missam quotidianam.

Hinc pro adimplemento hujusmodi dispositionis, institerunt hæredes coram Episcopo pro fundatione dictæ Cappellaniæ, qui eis concessit licentiam, sed quia consideravit, quod fructus dictorum scutorum non erant sufficentes pro eleemosyna Missæ quotidianæ, reduxit Missas ad minorem numerum; Quo casu.

Quæritur. An hujusmodi reductio Missarum fieri poterat ab Episcopo: Et an hæredes in casu, quo fructus dotis assignatae juxta mentem Testatoris minuantur, teneantur supplere hujusmodi deficitum, & deterioramentum?

- 1 In ordine ad primum affirmativè de jure respondendum censeo; Quoniam de jure communi, & ex Concilio Tridentino competit Episcopis facultas reducendi onera Missarum ad minorem numerum, juxta, Antonell. de Reginin. Eccles. lib.1. cap.14. n.7., Barbos. de potest Episcopi alleg. 29. n.1., & seqq., Corrad. in præx benefic. lib.2. cap.11. num.1., & seqq. Navar. in manual. cap.25. n.138. in fine.
- 2 Et licet constitutio Urbani VIII. de reductione Missar. prohibeat Episcopis fieri reductionem Missarum, tamen ipsa loquitur, quando fundatio Cappellaniæ cum onere Missarum est facta, & acceptata juxta Barbos. de offic. Episcopi alleg. 29. n.5. & in collect. ad Concil. sess. 25. de reform. cap.4. n.10., non autem quando nondum est facta, nec acceptata, sed est facienda, ut hic, tunc enim in limine fundationis fieri potest ab Episcopo reductio Missarum, ut distinguendo firmat Tondut. qu. benef. par.3. cap.162. n.3. Diana oper. moral. tom.2. tract.1. resol. 12. n.2. resol. 13., & resol. 14. nu.3., Passerin. de stat. Homini. tom.2. qu.187. art.3. n.1050. verific. Ex quo colligendum.
- 3 Et ratio distinctionis est, quia ubi fundatio Missarum est jam facta, & acceptata dicitur jus quæsumus Ecclesiæ, seu Cappellæ, quod tollere nequeunt Episcopi ex prohibitione præallegate constitutionis, secus autem ubi res est in fieri, & antequam fundatio deducatur adesse numerus Missarum ab Episcopo taxatur, & minoratur. In his enim terminis nondum Ecclesiæ jus est quæsumus, & consequenter adhuc earum constitutio penalis non extenditur tanquam ad diversum, & diversa ratione munitum, ut in specie distinguendo inter jus quæsumus, & querendum, quod licet primo casu requiriatur Apostolicus assensus, non tamen in secundo, Turricell. de rebus Ecclesiast. non alien. cap.15. nu.93., Rot. dec. 233. n.6., & 7., & decis. 284. n.8., & 9. par.3. lib.3. divers., & coram Puteo decis. 207. num.1. lib.2.

In

- 4 In ordine ad secundum quæsitum pro parte negativa declinandum existimò : Quoniam non fuit injunctum hæredibus onus celebrare faciendi tot Missas cum assignatione stipendii, aut certi fundi prodote ; tunc enim etiamsi fundus non adsit vel deficiat , vel deterioretur , semper hæres tenetur aliunde adimplere onus , quia in hoc casu quantitas pecuniae reliæ dicitur stare demonstrativè juxta doctrinam , *Fælin.* in cap. super litteris de re script., & aliorum superiorius relat. Cap. XX. Sed onus celebrandi Missas fuit injunctum Cappellano , & hæredibus solùm fuit injunctum onus assignandi dötem scutorum 1000. extrahendam ab hæreditate , quo casu dos data pro fundatione Cappellaniae dicitur stare taxativè , itaut si tractu temporis ipsa minuatur circa fructus , non exinde hæres tenetur ad supplementum , juxta Rof. consult. 61. n.9. *Surd.* de alimen. qu. 26. tit. 4. n.1. , & seqq. *Noguer.* q. singul. disput. 2. de Missis , & Cappell. qu. 4. §. 2. per tot. , Rota coram Merlin. dec. 55. per totam , & firmavit Sacra Congregatio Concilii , in Romana celeb rationis Missarum 31. Martii 1695. apud Bertacchin. in vot. decis. 106. n.1. , & seq. usque ad numerum 5.
- 5 Et est conclusio indubitata , quod ubi agitur de dotatione , hæc hanc qualitatem habet , ut legitimè ab initio facta in quantitate per fundatorem expressa , hæres ad nihil amplius teneatur , si ea tractu temporis minuatur , sed detrimentum cedit Ecclesia , *Lotter.* de re benefic. lib. 2. qu. 15. n. 12. , *Ghusman.* de evict. quæst. 30. n. 73. , *Monet.* de commut. ult. volunt. cap. 6. num. 193. , *Pasqualig.* de Sacrific. Miss. qu. 1026. n. 3. , & 4. Rot. dec. 230. num. 5. par. 1. , & dec. 56. n. 19. par. 2. divers. , & dec. 521. n. 2. par. 2. rec. , & coram Pœnia dec. 616. n. 9. , & coram Cerr. dec. 333. n. 9. ibi -- Estque de natura dotationis ut legitimè ab initio facta , & sufficiente , Patronus ad nihil amplius teneatur si tractu temporis minuatur , sed detrimentum cedit Ecclesia .
- 6 Absque eo , quod ulsa vis fieri possit animadversio illa nimirum , quod versetur in terminis piæ causæ , inter cujus privilegia enumeratur , quod taxativa resolvenda sit in demonstrativam , quia licet id docuerit , *Roman.* in suo singulari con-

sil. 43. , quem sequuntur sunt , *Tiraquell.* de privileg. causæ piæ privileg. 63. in fin. , *Si mon.* de preatis De interpret. ultim. volunt. lib. 4. impress. ultim. dub. 3. n. 10. , *Tondut.* quæ benef. cap. 90. n. 2. tom. 2. , *Mans.* consult. 17. num. 49. , *Rot.* dec. 117. n. 9. par. 17. recent. , *verior nihilominus* , receptior que sententia est , quod in terminis etiam piæ causæ taxativa locum obtineat , nec quod adsit hoc piæ causæ privilegium , quod taxativa resolvatur in demonstrativam , ut in materia funditus examinata concludunt , *Castill.* controv. lib. 4. cap. 54. n. 20. , & seqq. , *Rovit.* dec. 57. nu. 9. , & seqq. , *Rot.* consult. 6. num. 4. , & seqq. , & contraria ad summum procedere possent in dubio , non autem quando prout hic taxativa est clara , & aperta , *Marant.* respons. 15. n. 80. , & seq. par. 4. *Card.* de Luc. de legat. dist. 14. n. 2. , *Rot.* dec. 117. n. 11. par. 17. rec.

ARGUMENTUM.

An , & quando Beneficiatus teneatur ad omnia onera Beneficii non obstante ultimo statu in contrarium ?

S U M M A R I U M.

- 1 Oneribus impositis in limine foundationis derogari non potest .
- 2 Ultimus status etiam cum immemorabilitate non attenditur , quando adest clara lex foundationis aliter disponens .
- 3 Reductio sustineri non potest , nisi concurrente tenuitate reddituum .

C A S U S XXIV.

F undator Beneficii A. de anno 1402: in limine foundationis imposuit Beneficiario onus celebrandi Missas Dominicis solemnibus , & aliis diebus festiis , & Missas tres in tribus diebus cuiuslibet hebdomadæ ; onus interessendi Divinis officiis , & onus celebrandi Missam solemnem in festivitate Sancti Silvestri , & unius anniversarii quolibet anno cum Missa solemnii pro anima fundatoris , & assignavit pro dote dicti Beneficii casamentum cum domo , & ædificio , & septem petia terræ constituentia unum prædium , cuius fructus hodie ascendent ad scuta 65. mone-

Cccc ræ

Pars II